

09.11.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**9 Kasım 2021
Salı**

09.11.2021

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

9 Kasım 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— İstanbul Kent Üniversitesi Uluslararası Stratejik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Kırklareli Üniversitesi Gıda Ar-Ge İnovasyon ve Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞ

— Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2013/15)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2021/10)

BAŞKENT ANKARA MECLİSİ CEYLAN'LA DEVAM DEDİ

HABER MERKEZİ

BAŞKENT Ankara Meclisi (BAM) Ülkemizin her yöresini Ankara'da temsil eden Hemşehri Dernekleri ve Federasyonlarını, tek bir çatı altında toplayarak Ankara'nın ve Ankara'da yaşayanların yarınları için çalışmalar yapıyor. Ankara'nın en büyük Çatı Sivil Toplum Kuruluşu olan Başkent Ankara Meclisi'nin 5. Olağan Genel Kurulu yapıldı. Genel Kurul; Ankara'da faaliyet gösteren Hemşehri Dernekleri Federasyon Genel Başkanları, Sivil Toplum Kuruluşu Başkanları ve Ankara'nın Kanaat Önderleri'nin geniş katılımı ile yapıldı. Yönetim ve Denetleme Kurulu'nda Hemşehri Dernekleri Federasyon Başkanları, Sivil Toplum Kuruluşu Başkanları ve Ankara'nın Kanaat Önderleri yer aldı.

NEVZAT CEYLAN GÜVEN TAZELEDİ

Başkent Ankara Meclisi 5. Olağan Genel Kurulu'nda görevini tazeleyen Ankara Milletvekili ve Başkent Ankara Meclisi Yönetim Kurulu Başkanı Nevzat Ceylan, yaptığı konuşmada 2013'ten bu yana Başkent Ankara Meclisi'nin (BAM) ülkemizin her yöresini Ankara'da temsil eden hemşehri dernekleri ve federasyonlarını tek çatı altında birleştirmeye çalıştıklarını aktardı. Başkent Ankara'nın sahiplenilmesi ve Başkentlilik bilincinin oluşturulması için yola çıktıklarını söyleyen Ceylan, Başkent Ankara Meclisi'nin siyaset üstü bir yaklaşımla Ankara'nın kanaat önderleri, STK'lar, kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde olduklarını vurguladı.

Hilmi GÖKÇINAR

Başkent Ankara'nın sesi olabilmek için "Ortak Akıl" toplantıları düzenlediklerini belirten Ceylan, "Başkent Ankara'nın en önemli eksikliği ortak bir sesin çıkmamasıdır" dedi.

Ceylan, Bu eksikliği tamamlaması için BAM'ında aralarında bulunduğu, Ankara Valiliği, Ankara Ticaret Odası (ATO), Ankara Sanayi Odası (ASO), Ankara Kent Konseyi (AKK), **Ankara Ticaret Borsası (ATB)** Ankara Kulübü Derneği ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ile çeşitli konularda Ortak Akıl toplantıları düzenleyerek Ankara'nın önemli bir eksikliği olan istişare kültürünün oluşmasını sağlamak için çalışmalara devam edildiğini söyledi.

27 Aralık 1919'da Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Ankara'ya gelişi ile ilgili yapılan kutlamaların Ankara'nın ve Ülkemizin tarihi açısından ne kadar önem arz ettiğine değinerek, Bu kapsamda Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 100. Yılı olan 2019 yılı kutlamalarının büyük bir coşkuyla yapıldığını ifaden Ceylan, "Başkent Ankaramızda faaliyet gösteren tüm paydaş STK'ların katkılarıyla birlik ve beraberlik içerisinde gerçekleştirdik." ifadelerini

yer verdi. BAM Başkanı Ceylan, "Başkent Ankara için yapılan projelere destek veriyoruz" dedi.

Ankara-İstanbul arası Yeni Nesil Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin Tarihi İpekyolu'ndan geçmesi için konun muhatapları ile toplantılar düzenlediklerini ifade eden Ceylan, konuşmasına şöyle devam etti, "Ankara-İstanbul arası Yeni Nesil Hızlı Tren projesini ortak akıl ve istişare ile hareket ederek bu projenin gerçekleşmesi için girişimlerde bulduk. Yaptığımız ortak akıl ve istişare toplantıları neticesinde Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanlığımızda başta sayın Bakanımız olmak üzere ilgili tüm yetkililerle görüş alışverişinde bulduk. Bu konu ile ilgili isteklerimizi güçlü bir şekilde ifade ettik. Başkent Ankara'ya yapılacak olan projeler hakkında Ankara'daki Başkentlilik bilincine sahip tüm STK'lar ile Ankaramızın sorunlarını her platformda dile getirdik. Başkentlilik bilincini oluşturmasını sağlamak BAM'ın en önemli görevlerinden birisidir" ifadelerini kullandı.

Ankara'nın ihtiyacı olan Başkentimize yakışır bir stadyumun olmamasına vurgu yapan Ceylan, "Stadyum için gerekli giri-

şimlerde bulunarak mevcut 19 Mayıs Stadyumu'nun yerine 45 bin kişilik UEFA standartlarında modern bir stadin yapılması için gerekli destekleri veriyoruz. Ayrıca Cebeci Stadyumu için yaptığımız girişimlerle Millet Bahçesi yapılmasını sağladık" dedi.

Başkent Ankara'nın köklü bir tarihi olduğuna ve bu tarihi gün yüzüne çıkarmak ve akıllarda tutabilmek için Ankara'nın yakın tarihine tanıklık eden "Bir Zamanlar Ankara Sözlü Tarih Çalışması" yaptıklarını belirten Ceylan, "Bir Zamanlar Ankara Sözlü Tarih Çalışması'nın Başkent Ankara'nın geçmiş hafızasını yitirmeye yüzümüzü karşılamak için yapılacak olan çok kıymetli bir eserdir. İnanıyoruz ki bu çalışma Başkent Ankara'ya yapılacak olan derinlemesine öğrenmek isteyen nesillerimiz için yol gösterici bir kaynak olacaktır" dedi.

Genel Kurul'da BAM kurucularından Eski Ankara Valisi ve Milletvekili, Türk İdareciler Derneği Genel Başkanı Saffet Arıkan Bedük, Eski Ankara Milletvekili Eyyüp Sanay, Eski Çankırı Milletvekili Hakkı Duran, Ankara Kulübü Başkanı Metin Özasan, Konut Görevlileri Sendikası Genel Başkanı Uğur Gözel söz alarak Ankara ile ilgili görüş ve düşüncelerini aktardı.

BAM CEYLAN DEDİ

Divana sunulan tek yönetim kurulu listesinde Başkent Ankara Meclisi'nin kuruluşundan bu yana yönetim kurulu başkanlığı görevini yürüten Ankara Milletvekili Nevzat Ceylan Başkanlığa oybirliği ile tekrar seçildi. Yeni Yönetim Kurulu Asil; Nevzat Ceylan, Adem Can, Ahmet Koç, Ali Hacifazhoğlu, Ayşe Yıldız, Cemal Sertkaya, Deniz Delikkaya, Erdoğan Yıldırım, Hasan Şen, Hayri Çağır, Hıfzı Kuruşa, Hilmi Gökçınar, Hilmi Yaman, İhsan Aydeğer, Muammer Bostan, Murat Kandazoğlu, Murat Karasu, Nazlı Pınar Aygündüz, Tahir Çelik, Tülay Bekar, Uğur Kızılca olarak seçildi.

Buğday ve mısır fiyatlarında düşüş

Buğday ve mısır fiyatları gerilerken, soya fasulyesi 3 haftanın en düşük seviyesini gördü. Piyasalar, ABD Tarım Bakanlığı'nın yarın açıklayacağı hasat tahmin raporunu bekliyor.

Soya fasulyesinin Chicago borsasında işlem gören vadeli kontratları, küresel arzın fazla olacağına dair beklentiler ve en büyük alıcı Çin'deki talebin azalmasının fiyatlar üzerindeki baskıyı artırmasıyla geriledi.

Buğday fiyatları art arda beşinci seansta gerilerken, mısır fiyatları bir haftadan uzun sürenin en düşük seviyesine geriledi.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan soya fasulyesi vadeli kontratları yüzde 0.1 düşüşle 12.04 dolar/bushel, yani 442.4 dolar/ton ile 15 Ekim'den bu yana en düşük seviyesi olan 12.02 dolar/bushel yani 441.7 dolar/ton seviyesine yakın seyretti.

Mısır yüzde 0.2 düşüşle 5.52 dolar/bushel yani 217.3 dolar/ton seviyesine geriledi. Buğday yüzde 0.2 gerileyerek 7.65 dolar/bushel yani 281.1 dolar/ton seviyesine düştü.

Piyasa, ABD Tarım Bakanlığı'nın (USDA) yarın açıklayacağı arz-talep raporlarını bekliyor. İşlemciler USDA'nın mısır ve soya fasulyesi için hasat tahminlerini yükseltmesini bekliyor.

Tahıl piyasası diken üstünde

Kötü hava şartları, artan talep, lojistik sıkıntılar derken gübre fiyatları da tahıl üretimi için en büyük tehditlerden biri haline geldi. ABD’de tonu 1000 doların üzerine çıkan azotlu gübre fiyatında artışın süreceği ve gelecek yıl küresel mahsulü tehlikeye atacağı uyarısı yapılıyor.

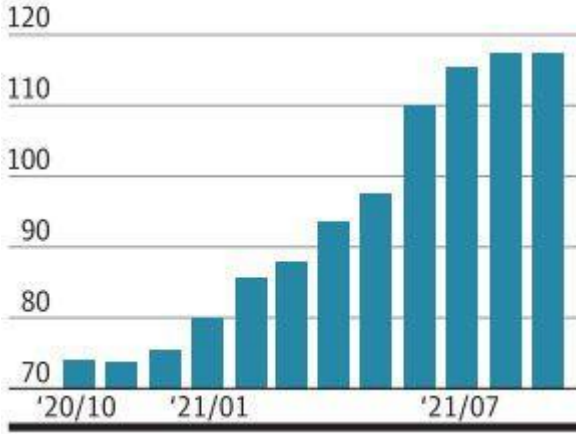
Dünyanın beslenmesinde azotlu gübre çok büyük önem taşıyor. Sentetik gübre üretilmeye başlamasından bu yana dünya nüfusu 1.7 milyardan yaklaşık 8 milyara çıktı. Hatta bazı uzmanlar, ‘küresel nüfus azotlu gübre olmadan bugünkünün yarısı seviyesinde olurdu’ şeklinde tahminler yürütüyor. Mısır, kanola ve diğer mahsullerin üretimini artırmak için en yaygın kullanılan gübrelerden biri olan azotlu gübre fiyatları, on yıldan fazla bir süredir en yüksek seviyelerinde ve yüksek fiyatların sürmesi bekleniyor. Bunun da özellikle gelecek yıl küresel tahıl üretimini tehdit edeceği belirtiliyor.

Küresel gıda fiyatları, iklim değişikliğinin ekinleri tahrip etmesi ve pandeminin üretimi sekteye uğratması nedeniyle son 12 ayda yüzde 30’dan fazla artarak on yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Son aylarda yaşanan gübre krizi ise tahıl üretiminde en ciddi tehditlerden biri haline gelerek mısır, pirinç ve buğday gibi temel gıda üretimini tehlikeye atıyor. Bazı fabrikalarında azotlu gübre üretimini enerji maliyetindeki artış

nedeniyle askıya almak zorunda kalan dünyanın en büyük gübre üreticilerinden CF Industries, azotlu gübre sıkıntısının gelecek yıl küresel mahsulü azaltabilecek önemli bir tehdit olduğu uyarısı yaptı. CF CEO'su Tony Will bir konferans görüşmesinde analistlere verdiği demeçte, "Gübre talebini karşılamakta sıkıntı yaşanabilir. Bu nedenle, gelecek yıl küresel bazda mahsul miktarının düşeceğini düşünüyoruz" değerlendirmesinde bulundu. CF'nin Satıştan Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Bert Frost da, güçlü küresel gübre talebinin en az 2023'e kadar süreceğini söyledi.

ABD'de azotlu gübre fiyat endeksi

Aralık 2014'teki fiyatlar için 100 baz alınarak hazırlanan ABD Azotlu Gübre Üretici Fiyat Endeksi Eylül 2021'de 120 seviyesine yaklaşmıştı.

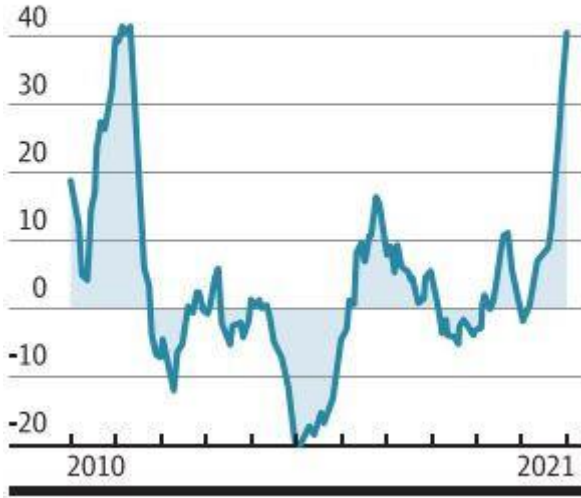

Dünyanın en büyük gübre üreticilerinden ikisi olan Nutrien Ltd. ve Mosaic Co., fiyat artışının devam etmesini bekliyor. Kanadalı gübre üreticisi Nutrien'in kontrolündeki ihracat şirketi Canpotex ve bir diğer büyük gübre üreticisi Mosaic, potasyum stoklarının kilit pazarlarda tarihi seviyelerin altına indiği uyarısı yapıyor. Her iki şirket de gübre fiyatlarının dünya genelinde rekor düzeyde talep nedeniyle artmaya devam edeceğini düşünüyor.

Green Markets analistlerinden Alexis Maxwell, "Çiftçiler daha yüksek gübre maliyetini daha düşük mahsul üretimi ve ardından daha yüksek gıda fiyatları şeklinde tüketicilere aktarabilir" uyarısı yapıyor. Green Markets'a göre, Kuzey Amerika gübre fiyat endeksi ton başına 1.017 dolarla ekim ayında ulaşılan rekora yakın seviyede. Azotlu gübre yapımında kullanılan Batı Avrupa amonyak fiyatları da geçen hafta yüzde 12 artarak 13 yılın en yüksek seviyesi olan 910 dolar/ tona ulaştı.

Küresel gıda fiyatları 10 yılın en yüksek seviyesinde

(FAO Gıda Endeksi, %, yıllık değişim)

Kaynak: FAO

1 ayda yüzde 3.2 artış

Gıda ve Tarım Örgütü'nün tahıl fiyat endeksi Ekim ayında bir ay öncesine göre yüzde 3.2 yükseldi. Tahıl fiyatlarındaki artışta başı çeken yüzde 5'lik yükselmeye buğday fiyatları oldu. Buğday fiyatları beş ay arka arkaya yükselerek Kasım 2012'den bu yana en yüksek seviyesine geldi. Dünya bitkisel yağ fiyatları bu ay yüzde 9,6 artarak rekor seviyeye çıktı. Malezya'daki işgücü kıtlığı üretimi engellemeye devam ederken palmye yapı fiyatları da arttı.

Kapasite kullanımı azaldı, çalışana izin kullandırılıyor

- Rusya geçen hafta ülkede gıda fiyatlarında daha fazla artışı engellemek için azotlu gübre ihracatını altı ay boyunca sınırlandıracağını duyurmuştu.
- Çin de azot ihracatını sınırlandırıyor.
- Brezilya genelinde, ülkedeki kahve çiftçilerinin yaklaşık üçte biri yeterli gübreye sahip değil. RR Consultoria Rural'ın direktörü Regis Ricco'ya göre, Brezilya'daki kahve üreticilerinin yaklaşık yüzde 30'u sipariş ettikleri gübreleri alamadığını ve geri kalanının da alacak gübre bulamadığını söylüyor. Bunun önümüzdeki iki yıl kayıplara yol açabileceği endişesi var.
- ABD'de bazı mısır üreticileri gübreye geçen yıl ödediklerinin iki katından fazla fiyatlar görüyor. Mısır üretimi yoğun şekilde azotlu gübre gerektirdiğinden, bazı çiftçilerin soya fasulyesine geçerek maliyetleri düşürmeye çalışabileceği belirtiliyor. Chicago'da mısır vadeli işlemleri, ekimlerin azalmasına ilişkin endişeler nedeniyle ekim ortasından bu yana yüzde 10'dan fazla arttı.

09.11.2021

- Tayland'da Tarımcılar Derneği başkanı Pramote Charoensilp, "Bir ton gübre artık bir ton pirinçten daha pahalı" diyerek devletin müdahale etmesi çağrısı yapıyor.
- AB de risk altında. Gübre kıtlığı, dünyanın en büyük buğday ihracatçısı ve önemli bir arpa tedarikçisi olan Avrupa Birliği'nde tahıl verimini ve kalitesini azaltabilir. Yerel çiftçi grupları, artan gübre giderlerinin tarım sektörü maliyetlerine 4 milyar euro ekleyebileceğini tahmin eden ortak bir açıklamada, "Fransa'daki kıtlık riski gün geçtikçe daha net hale geliyor" diyor.

Hammadde saatlik oldu

Sanayi üretiminde yükselen maliyetler, gıda ve perakende piyasasında 'alarm' zilleri çaldırmaya başladı. Gıda üreticileri 'hammadde fiyatları aylıktan günlüğe, şimdi de saatliğe döndü, maliyet hesabı yapamıyoruz' derken, marketler de 'Yüksek fiyatı kabul etmiyoruz. Satın almada tonaj düşecek' diyor.

Sanayi üretiminde; enerji fiyatlarındaki yükselme, tedarik sorunu, konteyner sıkıntısı, kurdaki dalgalanma nedeniyle yaşanan maliyet artışları, birçok sektöre olduğu gibi gıda sanayisine de yansımaya, oradan da marketleri etkilemeye başladı. Üretim maliyetlerindeki artışı, satış fiyatına yansıtan tedarik firmaları, bu kez de market raflarına girmekte zorlanıyor. İşin sanayi tarafı için gelişmeleri DÜNYA'ya değerlendiren Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF) Başkanı Şemsi Kopuz, "Sanayici üretim yapacak, hammadde soruyor. Bu sene ilk kez görüyorum. Eskiden fiyatlarımızı bir hafta hatta bir ay geçerli kılardık, şu anda günlük hatta saatlik fiyatlar veriliyor. 'Şu saate kadar dönersen, şu fiyattan alırsın' diyorlar. Sanayici de diyor ki, 'Ben bunu alacağım, bu maliyeti ürüne yansıtacağım, peki bunu tüketici nasıl alacak? Bu durum neye gidiyor?' dedi. İşin market tarafında ise, bugünlerde en yoğun mesai harcayanların satın alma ekipleri olduğu belirtiliyor. Raflar boş kalmayın diye ürün tedarik eden, ancak yüksek fiyatlı ürünlerden dolayı

talep düşüşüyle karşılaşan yöneticiler, bunun için farklı satın alma metodlarını devreye alıyor. Ancak perakende konusuna girmeden önce, işin sanayi, üretim boyutuna göz atmakta fayda var...

'Fiyat garantisi alamıyoruz!'

TGDF Başkanı Şemsi Kopuz, 2017'den beri yaptıkları açıklamalarla, gıda zincirinde kırılma riskine karşı her zaman uyarıda bulduklarını söyledi. Devletin gıdada üretim odaklı çalışması gerektiğinin altını çizen Kopuz, "Bu konuları sıklıkla gündeme getirdik. Türkiye'ye gıda ve tarımda Hollanda modelini önerdik. Pandemiyle birlikte sıkıntılar arttı. Sanayicinin bugün geldiği noktada, artık bizler, hammadde alımında sıkıntı yaşıyoruz. Saatlik fiyatlar veriliyor. Hammadde tedarikçilerinden fiyat garantisi alamıyoruz. Alarm çalıyor. Devletin üretimde pozisyonunu alması lazım. Hangi ürüne ne kadar ihtiyaç var, stoklarda ne kadar mal tutulmalı, pandemi süreci gibi konulara odaklanmak şart" dedi. 'Kurlara yetişemiyoruz' diye ekleyen Kopuz şunları söyledi: "Haydi diyelim ki, sanayici hammaddeye erişti, bunu nasıl rafa sokacak? Bir diğer soru da, bu, hangi alım gücüyle olacak?"

'Sektörde küçülme olabilir'

Görüşünü aldığım bir perakende danışmanı, market satın almacılarının yüksek fiyatlı ürün alırken çekinceler yaşadığını ve alım miktarını azaltmaya başladıklarını anlattı. Bu durum, büyük zincirler için şu an için çok realize olmasa da, daha çok yerel marketlerin gündemine oturmaya başlamış durumda. 'Uygun fiyatlı ürün' modelinden, yüksek fiyatlı tedarik nedeniyle uzaklaşmak istemeyen yerel zincirler, raflardaki ürün çeşidini azaltma yoluna gidiyor. Şemsi Kopuz da, işte bu noktada devreye giriyor. Önümüzdeki dönemde hammadde fiyatlarındaki yükselme nedeniyle üretici KOBİ boyutundaki firmaları sıkıntılı günlerin beklediğine işaret eden Kopuz, "Belki kapasitelerini düşürecekler. Öte yandan istihdamı azaltma konusu devreye girebilir. Şu anda hammadde kıtlığı yok ama yarın bir gün üretim azalır, bu hammaddelerin gelme süreçlerinde sıkıntı olursa, doğru düzgün planlama olmazsa, bizi sıkıntılı günler bekler" dedi. İhracatçı firmaların bu durumdan çok etkilenmeyeceğini belirten Kopuz, "Gıda üretiminin maliyeti bu oranda artarken gıda fiyatlarının sabit kalmasını beklemek yanlış olur. Bir ülkenin üretim planlamasını, üretim maliyetlerini organize edemezsen bu sıkıntılar her zaman kapıyı çalar" diye konuştu.

Rafta ürün çeşidi azalıyor

Gelelim, işin perakende kısmına... Üretim maliyetindeki artışı fiyata yansıtan tedarikçilerin, rafa girme çabaları da artıyor. Onur Market Yönetim Kurulu Üyesi Erdal Tüfekçi, tedarikçilerin kur risklerinden dolayı maliyet hesabı yapamadıklarını, bu nedenle de zincir marketlere uzun vadeli fiyat veremediklerini söyledi. Tüfekçi, "Kur dalgalanmalarından dolayı tedarik sorunları ufak ufak kendini göstermeye başladı" diye konuştu. Tüfekçi şöyle devam etti: "Tedarikçinin girdi maliyetleri arttı, o kadar yüksek maliyet artışlarının fiyata yansımalarını da, biz kabul etmiyoruz. Kabul etmeyince sorun oluşuyor. Ama biz de şöyle yapıyoruz: Tedarikçi firma fiyat yükseltiyor, biz o fiyatlardan alamayacağımızı söylüyoruz. Almıyoruz da... Şu anda

stoklarla götürüyoruz. Daha önceki bağlantılarımız, stok seviyelerimiz iyi. Ancak şu an alım yaparken, örneğin ürünün mavi renkli olanını değil, beyazını alıyoruz, makarnanın o cinsini değil, bu cinsini alıyoruz. Yani ürün çeşidini azaltıyoruz.” Altunbilek Marketleri'nin sahibi Mustafa Altunbilek de, yüksek fiyatlardan dolayı önümüzdeki günlerde alım tonajlarını azaltabileceklerini söyledi. Örneğin sıvı yağ gibi bazı ürün gruplarında yüksek maliyetli olduğu için, volümlü satın alma yapamadıklarını kaydeden Altunbilek, “Müşteri markadan vazgeçmiyor. Ürün çeşidi değil ama alım miktarı düşebilir” dedi.

'Haftanın 6 günü etiket değiştiriliyor'

Gıda fiyatlarındaki sürekli artış, market çalışanlarının da en önemli mesailerinden biri olmaya başladı. Raflarda üretim maliyetlerindeki artışla birlikte sürekli artan ürün fiyatlarını düzenlemek, ayrı bir çalışma gerektiriyor. Marketler arasındaki rekabetin artmasıyla birlikte sık sık devreye giren kampanyalar da buna eklenince, işi sadece raf ve etiket düzenleme olan çalışanların, durumdan şikayetçi olduğu belirtiliyor. Gıda perakendesinde uzun yıllardan beri çalışan bir yönetim danışmanı, “Geçen gün, bir markete gittiğimde, etiket değişimi yapan çalışanların, “Haftanın 6 günü etiket değiştirmek en önemli işimiz oldu. Genel müdürlük kapalı olduğu için bir tek pazar günü yapmıyoruz’ dediklerine kulak misafiri oldum“ dedi. Bugünlerde birçok market satın almamacısının zor dönemden geçtiğini belirten danışman, “Market yönetimleri, üreticiye bir şey diyemiyor. Çünkü üretim maliyeti artıyor. Ancak ürünleri artık sınırlı sayıda alıyorlar. Amaç raflar boş kalmasın” diye konuştu.

BİM Erdoğan'ı haklı çıkarttı

BİM'in satışları 17,5 milyar TL ile yıllık bazda yüzde 29'luk artış gösterirken, şirket 532 milyon TL'lik yatırım harcaması yaptı...

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın fahiş fiyatlar uygulayarak kazanç sağladıkları suçlamasını yönelttiği süpermarket zincirlerinden biri olan BİM, 2021 yılının 3. çeyreğinde 884 milyon TL net dönem kârı ile piyasa beklentisi olan 745 milyon TL'nin üzerinde rakam açıkladı.

Böylece şirketin yılın ilk 9 ayındaki kârı 2,293 milyon TL seviyesine çıktı. Geçen yılın aynı döneminde bu rakam 1,781 milyon TL seviyesindeydi. Sonuçlarla birlikte, şirket yüzde 5,1 net kâr marjı elde etti.

BİM'in satışları 17,5 milyar TL ile yıllık bazda yüzde 29'luk artış gösterirken, şirket 532 milyon TL'lik yatırım harcaması yaptı.

Ayrıca, şirketin net kâr notlarında, yasal defterlerde kayıtlı sabit kıymetlerin yeniden değerlendirilmesiyle elde edilen ertelenmiş vergi gelirin 3. çeyrek net kâr rakamına katkı sağladığı bilgisi paylaşıldı.

Önümüzdeki yıl topraktan bir şey çıkmayacak

Bir dekar buğday ekmek için kullanılan gübre maliyetine gelen 9 TL'lik son zam bile, çiftçiye dekar başına verilen gübre desteğinde yapılan 4 liralık artışı geçti...

18 Ekim'de tonu 7 bin 200 TL olan DAP gübresi, 25 Ekim'de 7 bin 800 TL'ye çıkmıştı. Bugün gelen son zamlarla beraber DAP gübresi 7 bin 950 TL oldu. Böylece bir dekar buğday ekmek için kullanılan gübrenin maliyeti 9 TL zamlandı.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, bir hafta önce, çiftçiye yapılacak gübre desteklerini açıklamıştı. Dekar başına gübre desteğini 4 lira artırdıklarını belirten Pakdemirli, bu desteğin 2021 üretim yılı için 20 lira olarak ödeneceğini duyurmuştu.

Bir dekar buğday ekmek için kullanılan gübre maliyetine gelen 9 TL'lik son zam bile, çiftçiye dekar başına verilen gübre desteğinde yapılan 4 liralık artışı geçti.

Diyarbakır'da çiftçilik yapan ziraat mühendisi Faik Toy, zamlanan gübre fiyatlarını ANKA Haber Ajansı'na değerlendirdi. Toy, şöyle konuştu:

“DAP gübreye bugün yine zam geldi. DAP gübrenin fiyatı 7 bin 800 TL'den 7 bin 950 TL'ye çıktı. Tonda 150 TL fiyat artışı meydana geldi. Gübre destekleri birkaç gün önce artırıldığında, DAP gübresinin fiyatı 7 bin 800 liraydı. Bugün 150 TL zam geldi. Gübre destekleri ne kadar arttırılmıştı? Dekara 4 TL. Bugün gübreye gelen zam, bir dekar için kullanılan gübre maliyetini 9 TL daha artırmış oldu. Yani gübre için destek artırıldı ama bir gün içerisinde gelen zam, artırılan desteğin iki katından fazla. Yuttu gitti.

09.11.2021

'Destekleri yüzdelere artırdık' ile olmuyor. Maliyete orantılı bir Şekilde gübre desteğinin artırılması lazım. Őu an tohum ekiyoruz, buğday ekiyoruz. Ama biz buğdayda 30 kilogram taban gübresi kullanırken bu yıl fahiş gübre fiyatlarından dolayı 15 kilograma çekmek zorunda kaldık. Önümüzdeki sene gübreden dolayı büyük rekolte düşüşleri olacak. Biz uyardıkça, yetkililer, 'Biz çiftçimizi kayırıyoruz' diyor. Bu Şekilde bir kayırmaysa biz böyle bir kayırma istemiyoruz."

	TOGG DA BAKANLARLA SON DURUM KONUŞULDU		
Yayın Adı	Akşam	Referans No	106585578
Newslihter	http://gold.ajanspress.com.tr/linkpress/dG-1SkZNI-R_Z_VMbNgFtw2/?v=2&s=54771&b=1187004&isH=1		
	İlk Sayfa		

TOGG'da bakanlarla son durum konuşuldu

TOGG'UN sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda, Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın da katılımıyla gerçekleşen toplantıda Türkiye'nin Otomobili'nde geline son noktanın istişare edildiği bildirildi. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nda gerçekleşen söz konusu toplantıya, Elvan ve Varank'ın yanı sıra Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır, TOGG Üst Yöneticisi (CEO) Gürcan Karakaş, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ve bazı TOGG yönetim kurulu üyelerinin katıldığı görüldü.

Merkez Bankası'ndan zorunlu karşılık kararı

Merkez Bankası zorunlu karşılık oranlarında değişikliğe gitti. Döviz cinsi mevduat için zorunlu karşılık oranı tüm vadelerde 200 baz puan artırıldı. TL zorunlu karşılıkların altın cinsinden tesis edilmesinde üst limit yüzde 15'ten yüzde 10'a düşürüldü.

Merkez Bankası'nın **Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ** Resmi Gazete'de yayımlandı.

Döviz cinsi mevduat için zorunlu karşılık oranı tüm vadelerde 200 baz puan artırıldı.

Türk Lirası zorunlu karşılıkların altın cinsinden tesis edilmesinde üst limit yüzde 15'ten yüzde 10'a düşürüldü. Söz konusu oran 1 yıl ve daha uzun vadelerde ise yüzde 19 olarak belirlendi.

Zorunlu karşılık oranları kıymetli maden depo hesaplarında vadesiz, ihbarlı ve 1 yıla kadar tüm vadeler için yüzde 24'ten yüzde 26'ya, 1 yıl ve daha uzun vadelerde ise yüzde 20'den yüzde 22'ye yükseltildi.

Müstakrizlerin fonları kapsamında yabancı para yükümlülükler için zorunlu karşılık oranı da 200 baz puan artırılarak yüzde 25'e çıkarıldı. Yabancı para diğer yükümlülükler için zorunlu karşılık oranlarında ise değişikliğe gidilmedi.

Yeni düzenleme sonrası, Türk lirası cinsinden zorunlu karşılık tesislerinin yaklaşık **7,4 milyar TL**, yabancı para cinsinden zorunlu karşılık tesislerinin ise yaklaşık **3,8 milyar doları** karşılığı tutarında artması bekleniyor.

TCMB'nin zorunlu karşılık oranlarına ilişkin yaptığı değişiklikler, 28 Ekim'den itibaren yürürlüğe girecek.

Yabancı para yükümlülükler için zorunlu karşılık oranları	Yeni (%)	Eski (%)
Mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu ve kıymetli maden depo hesapları hariç)		
a) Vadesiz, ihbarlı, 1 aya kadar, 3 aya kadar, 6 aya kadar ve 1 yıla kadar vadeli	25	23
b) 1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli	19	17
Kıymetli maden depo hesapları		
a) Vadesiz, ihbarlı, 1 aya kadar, 3 aya kadar, 6 aya kadar ve 1 yıla kadar vadeli	26	24
b) 1 yıl ve 1 yıldan uzun vadeli	22	20
Müstakrizlerin fonları	25	23
Diğer yükümlülükler (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu dâhil)		
a) 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli	21	21
b) 2 yıla kadar (2 yıl dahil) vadeli	16	16
c) 3 yıla kadar (3 yıl dahil) vadeli	11	11
ç) 5 yıla kadar (5 yıl dahil) vadeli	7	7
d) 5 yıldan uzun vadeli	5	5

Zorunlu karşılıklar nedir?

Zorunlu karşılık bir para politikası aracıdır. Merkez Bankası, 2010 yılının son çeyreğinden itibaren makro finansal risklerin azaltılabilmesine yönelik politikalar geliştirmiştir. Bu doğrultuda zorunlu karşılıklar aktif bir şekilde kullanıma sokulmuştur.

Zorunlu karşılığa tabi yükümlülükler iki haftada bir cuma günü hesaplanır.

Erdoğan: Elektrikte TRT payını kaldırıyoruz

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, elektrik faturalarındaki TRT payı ile enerji fonu kesintilerinin kaldırıldığını açıkladı. Erdoğan ayrıca Sağlık Bakanlığı'na 40 bin yeni personel alınacağını duyurdu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kabine Toplantısı ardından açıklamalarda bulundu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasından önemli satırbaşıları şöyle:

"Ülkemizle ilgili birçok meseleyi değerlendirdik. Türkiye salgın meselesini başarıyla devam ettirmektedir. Salgın, yeni dalgalar ve varyantlar halinde ilk dönemdeki öngörülerini aşarak insanlığı tehdit etmeye devam ediyor. Bu durum gelişmiş ülkeler dahil tüm devletlerin temel hizmet ve üretim altyapılarını giderek zorlamaktadır.

Vaka, hastaneye yatış ve yoğun bakım, vefat sayıları kontrol edebileceğimiz bir seviyededir. İnşallah bunları daha da aşağıya çekeceğiz.

Sanayi üretiminde kesintiye yer vermeyecek bir sistemi salgının ilk günlerinden itibaren kurmuştuk. Böylece iracatımızı toparlamakla kalmadık ileri seviyeye taşıdık.

'Sağlık Bakanlığı'na 40 bin yeni personel alınacak'

Okullarda yüz yüze eğitim devam edecektir. Bu sebeple Sağlık Bakanlığımıza 40 bin yeni personel alımı yapılacaktır.

09.11.2021

Yatırım, ihracat ve istihdam odaklı ekonomi politikamızda, ülkemizi büyütecek her türlü adımı desteklemeye devam edeceğiz.

Avrupa'da, doğalgaz fiyatları 2020 yılı başındaki 115 dolar seviyesinden 1100 dolar hatta günlük piyasada 1500 dolar seviyesine çıktı. Buna karşılık biz konutlarda tüketilen doğal gazı 150 dolardan veriyoruz. Alış fiyatımıza göre baktığımızda ise halka yüzde 76 indirimle veriyoruz.

Aynı şekilde petrol fiyatları 2020 başındaki 40 dolardan 80 dolar fiyatına yükseldi.

'Elektrik faturalarındaki TRT payı ile enerji fonu kesintileri kaldırıldı'

Bir başka ifade ile her vatandaşımıza 1500 liranın üzerinde bir enerji desteği vermiş olduk. Elektrik faturalarındaki TRT payı ile enerji fonu kesintilerini de kaldırma kararı aldık. Hem vatandaşlarımızı mağdur etmeyecek bir yaklaşımla küresel enerji payındaki krizi önleyeceğiz.

2022 inşallah emeklerimizin, fedakarlıklarımızı görmeye başlayacağımız bir yıl olacaktır. Büyük, güçlü Türkiye yolunda 2022 yılını başarıyla geride bıraktıktan sonra Türkiye'nin yükselişine hep birlikte şahitlik edeceğiz.

CHP'ye tezkere tepkisi

Geçtiğimiz hafta Suriye-Irak tezkeresindeki yaşanan tartışmalar hepimizi üzmüştür. Türkiye'nin sınır ötesi hareketleri siyaset üstü bir konudur. Evet dedikleri tezkereye bu sefer hayır diyenlerin bir yerlerden işaret aldıkları anlaşılmaktadır.

Büyükelçilere verilen tepkilere destek olmayan, Kanal İstanbul projesini yabancı elçilere şikayet edecek kadar alçalan bu zihniyete milletimiz gereken cevabı verecektir.

"Bu ismin milletvekili olarak o kutlu çatının altında bir dakika bile durmaya hakkı yoktur"

Bir siyasi partinin en üst düzey yöneticisi tarafından şehit yakınına yapılan hakareti de aynı zihniyetin ürünü olarak görüyoruz.

Kardeşinin gencecik bedeni PKK terör örgütü tarafından paramparça edilen şehit yakınının bacısına en ağır hakaretleri yaparak, bastırmaya çalışmak insanlığa sığmaz.

Bu kişi ve avanesi önce rezilliği inkar etmeye, şehit yakını suçlamaya çalıştılar, herkes belgesi ile ortaya konulunca özür dilediler. İnsanlıktan nasibini almamış bu ismin milletvekili olarak o kutlu çatının altında bir dakika bile durmaya hakkı yoktur.

Grup Başkanvekilliğinden ayrılması bu iş için çıkış yolu değildir. Sözde milletvekili olan bu kişinin parlamento çatısı altında yeri olmaması gerekir.

09.11.2021

Genel Başkanın buna tahammül etmemesi, kesinlikle bu zatı partisinden ihraç etmesi gerekir. Ama ne yazık ki neymiş, başkan yardımcılığında ihraç etmişler. Kimi kandırıyorsunuz, al birini vur ötekine. Bu siyasetçi müsvettesini el üstünde tutanların sorumluluğu bu görüntünün failinden az değildir.

Buradan kadın STK'lara sesleniyorum: Siz ne iş yapıyorsunuz?"

Erdoğan 2021 Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri açıkladı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı 2021 Kültür ve Sanat Büyük Ödüllerine Teoman Duralı, İdil Biret, Alev Ebuşşiya, Cüneyt Arkın, Gürbüz Azak, Etem Çalışkan, İbrahim Manav, Kemal Tahir layık görüldüğünü açıkladı.

AYM Başkanı Arslan: Yargıyı etkilemeye yönelik söz, tutum ve davranışlardan uzak durulmalı

"Masumiyet Karinesi ve Lekelenmeme Hakkı Sempozyumu"na katılan Anayasa Mahkemesi Başkanı Arslan, "Hepimize düşen, hüküm verirken giydiğimiz cübbelerin mehabetine, vakarına uygun şekilde davranmaktır. Aynı şekilde yasama ve yürütme mensuplarının da yargıyı etkilemeye veya itibarsızlaştırmaya yönelik söz tutum ve davranışlardan uzak durması gerekir." diye konuştu.

Adalet Bakanlığınca Masumiyet Karinesi ve Lekelenmeme Hakkı Sempozyumu düzenlendi. Sempozyuma Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Arslan, Yargıtay Başkanı Mehmet Akarca, Danıştay Başkanı Zeki Yiğit, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu ve yargı mensupları katıldı.

Anayasa Mahkemesi (AYM) Başkanı Zühtü Arslan, sempozyumda yaptığı konuşmada, masumiyet karinesinin uzun, zorlu ve çetin bir mücadele sonrası ele edildiğini vurguladı.

Arslan, Masumiyet karinesinin korunmasının, yargı bağımsızlığının korunmasına, hem yargı bağımsızlığının hem de masumiyet karinesinin korunmasının ise kuvvetler ayrılığı ilkesinin benimsenmesine bağlı olduğunu ifade etti.

Zühtü Arslan, Anayasa Mahkemesinin hem norm denetiminde hem de bireysel başvurularda masumiyet karinesinin bütün boyutlarını ortaya koyan kararlar verdiği dikkati çekti.

Yargılama sürecinde kişinin, mahkemenin verdiği karara kadar suçlu kabul edilmeyeceğine dikkati çeken Arslan, yargılama sonucu kişinin beraat etmesiyle, beraat kararını sorgulayıcı tutumlar sergilenmesinin de masumiyet karinesinin ihlali anlamını taşıdığını ifade etti.

Yargı bağımsızlığına da değinen Arslan, yargı makamlarınca verilen kararların uygulanmasının önemli olduğunu vurguladı.

Arslan, yargı mensuplarının yargıyı polemik içerisine çekebilecek davranışlardan uzak durması gerektiğini kaydederek, şöyle konuştu:

"Hakim ve savcılarımızın anayasal ve yasal yetkilerini aşabilecek ve yargıyı siyasi polemik içerisine çekebilecek söz, tutum ve davranışlardan kaçınması gerekir. Hepimize düşen, hüküm verirken giydiğimiz cübbelerin mehabetine, vakarına uygun şekilde davranmaktır. Aynı şekilde yasama ve yürütme mensuplarının da yargıyı etkilemeye veya itibarsızlaştırmaya yönelik söz tutum ve davranışlardan uzak durması gerekir. Cübbeyle siyaset olmaz ancak cübbesiz yargılama da olmaz. Bu gerçeği hiçbir zaman unutmamak gerekiyor zira yargı bağımsızlığı ve masumiyet karinesi ancak bu ilkeleri, anayasal esasları hayata geçirdiğimizde korunabilecek temel değerlerdir. Dolayısıyla yargı bağımsızlığının ve masumiyet karinesinin korunması devam eden yargılamalar konusunda azami hassasiyet gösterilmesine bağlıdır."

Hakim ve savcıların sosyal medya kullanımı

Yargıtay Başkanı Mehmet Akarca ise masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkının, özel hayatın korunması ile ifade ve basın özgürlüğü başta olmak üzere diğer temel hak ve özgürlüklerle bağlantısının bulunduğunu bildirdi.

Sosyal medya kullanımı ve adli kalite düşüklüğünün, masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkını zayıflatabildiğine işaret eden Akarca, "Bu tür müdahale girişimleri devam etmekte olan yargılama süreçlerine ilişkin bilinçli yada bilinçsiz bir önyargı oluşturabilir ve olumsuz bir şekilde etki edebilir." dedi.

Masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkı kapsamında soruşturmaya yer olmadığı ve iddianamenin iadesi müesseselerinin önemli olduğunu kaydeden Akarca, adli kalite standartlarının artırılması gerektiğini vurguladı ve bu kapsamda yapılan çalışmalara değindi.

Akarca, hakimler ve savcıların sosyal medya kullanımının da güncel ve sorunlu bir alan haline geldiğini belirtti.

Hakim ve savcıların tarafsız olması gerektiğine işaret eden Akarca, yargı mensuplarının sosyal medyadan görüş bildiremeyeceğini ve önlerine gelen bir dosya hakkında çevrim içi ortamda araştırma yapamayacağını dile getirdi.

"Masumiyet karinesi, adil yargılanma hakkının temeli"

Danıştay Başkanı Zeki Yiğit de devletin suçla mücadelesinin suç isnadıyla başlayıp hükümlerle son bulduğunu belirterek, masumiyet karinesinin adil yargılanma hakkının temelini oluşturduğunu vurguladı.

Türk hukukundaki masumiyet karinesi uygulamalarından bahseden Yiğit, özellikle internet ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşması masumiyet karinesinin korunmasını günümüzde çok daha önemli hale getirdiğini söyledi.

TBB Başkanı Metin Feyzioğlu ise yargılamada suçsuzluk karinesinin önemine değinerek, hakimin kimin suçlu olup olmadığını anlaması, iddia makamı ve savunmanın fikirlerini çatıştırarak sonuca varması gerektiğini bildirdi.

Feyzioğlu, yargılamada iddia makamının savunma makamına karşı kapalı tutum sergilemesi halinde de suçsuzluk karinesinin Anayasa'da süslü bir cümle olarak kalacağını söyledi.

	İHRAÇ EDİLEN HER ÜÇ KİLO UNUN BİR KİLOSU TÜRKİYE DEN GİDİYOR		
Yayın Adı	Aydınlık	Referans No	106573546
Newslihter	http://gold.ajanspress.com.tr/linkpress/bAm0Hg9FQTEJMDQxcELNjw2/?v=2&s=54771&b=1187004&isH=1		
	İlk Sayfa		

TÜRKİYE Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF), 11-14 Kasım tarihleri arasında Antalya Titanic Mardan Palace'da 16. Uluslararası Kongre ve Sergisi'ni düzenleyecek. Yerli ve yabancı bin delegenin ağırlanacağı kongrenin bu seneki teması ise "İklim Değişikliği ve Küresel Salgın." Ticaret Bakanı Dr. Mehmet Muş'un, Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli'nin, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Rifat Hisarcıklıoğlu'nun ve Toprak Mahsulleri Ofisi Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Ahmet Güldal'ın da katılması beklenen kongrede, buğday ve un piyasaları, tarımda sürdürülebilirlik dinamikleri gibi pek çok konu, uzman isimler aracılığıyla masaya yatırılacak. Kongreye ilişkin bir açıklama yapan TUSAF Başkanı Dr. Eren Günhan Ulusoy, "18 milyar TL büyüklüğe sahip un sanayi sektörü, Türkiye'yi dünyada birinciliğe taşıyan nadide sektörden bir tanesidir. Sanayicilerimiz şu anda 163 ülkeye ihracat gerçekleştiriyor. Un sanayisi, 11.6 milyon tonluk dünya un ticaretinin yüzde 30'unu gerçekleştiriyor. Başka bir deyişle dünyaya satılan her 3 kilo unun 1 kilosu Türkiye satıyor. 2020 yılında 3 milyon ton ihracat gerçekleştirerek Türkiye'nin kasasına 1 milyar 100 milyon dolar girmesini sağladılar. 2021 yılında da 3.3 milyon ton un ihracatı gerçekleştirip yeni bir başarıya daha imza atacağız" dedi.

"İhracatta pazar olarak ulaşabildiğimiz son noktadayız. Bu aşamadan sonra sektörümüzün amacı, mevcut pazarlarımızı geliştirmek olacaktır. Dünya un piyasasındaki güçlü payımızı lehimize kullanabileceğimiz birçok yol mevcut. Ancak bunun için öncelikli yapılması gereken kendi buğdayımızdan daha fazla üretip toplam tüketimimizde yerli buğdayımızın payını maksimum düzeye çıkarmaktır" ifadelerini kullanan Ulusoy, pandemiyle birlikte buğdayın ve temel gıda maddesi unun ön plana çıktığını ifade etti.

Tohumda "her şey ithal" demek de "kendimize yeteriz" demek de doğru değil

Ali Ekber YILDIRIM

09 Kasım 2021 Salı

Tohum konusundaki tartışmalar gündemden düşmüyor. "Türkiye'de tohumculuk bitti, ata tohumlarımızı yok ettiler, her şey ithal ediliyor" diyenlerle, "Tohumculukta yüzde 100 kendimize yeterliyiz, ihracat yapıyoruz, uçuyoruz" diyenlerin tartışması bu.

Özellikle 1985 yılında Turgut Özal'ın Başbakanlığı döneminde tohumculukta başlayan liberalleşme, 2006 yılında çıkarılan Tohumculuk Yasası ile deyim yerindeyse zirveye çıktı. Yasa çikalı 15 yıl oldu ama tartışmaları hala devam ediyor.

Tarımın temeli olan tohum elbette çok önemli. Her yönüyle de tartışılmalı. Tohumculuk sektöründe uzun yıllardan bu yana faaliyet gösteren ve 5 kıtaya ihracat yapan, farklı ülkelerde tesisleri, temsilcilikleri olan Yüksel Tohum, yüzde 100 yerli ve milli bir şirket. Aynı zamanda çokuluslu tohum firmalarının almak, yutmak istediği bir şirket. Yüksel Tohum'un araştırma-geliştirme konusunda büyük yatırımları var. Ata tohumlarının korunması ve geliştirilmesi konusunda da çalışmaları var.

Almanya, tohumculuğun yüzde 55'-60'ına hâkim

Yüksel Tohum'un kurucusu, Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yüksel ile tohum sektöründeki gelişmeleri, ülke tohumculuğunu konuştuk:

- Mehmet Bey, tohumculukta dünyadaki son gelişmeleri kısaca özetleyebilir misiniz?

- Tarım konusu gündeme gelince hep Amerika ilk sırada, Hollanda ikinci sırada diye konuşuluyor. Almanya biraz göz ardı ediliyor. Almanya'yı çok iyi analiz etmek lazım. Tohum sektöründe Almanya çok önemli bir yere geldi. Tohum ticaretinde, araştırma-geliştirmede yüzde 50- 60'ı Almanya'nın eline geçti. Almanya sadece ağır sanayide değil, tarımda da çok gelişmiş bir ülke. Aslında baktığımız zaman gelişmiş ülkelerin tamamı aynı zamanda tarımda da çok iyi gelişmiş durumdadır. Bir tek istisna Güney Kore'dir. Tarımdaki rekabete baktığımız zaman Almanya'nın ciddi bir gelişmiş teknolojisi var. Hayvancılık da önemli bir teknolojisi var. Elma ve patates üretiminde çok iyi. Arpa, buğday da iyi. Blueberry, ahududu gibi ürünlerde de çok iyi durumda.

Almanya'nın en önemli kimya şirketi olan Bayer, satın almalarla bugün pamukta, patatesten, sebze tohumunda çok iyi bir yere geldi. Satın aldığı çok sayıda firma var. Tohum firmaları var. Bu satın almalarla da dünyadaki en önemli ülke konumuna geldi. Tohum firmalarında satın almalar 20-25 yıl önce başladı ve artık satın alma dönemi büyük oranda tamamlandı. Tohum şirketleri dört ana grupta toplandı. Bağımsız kalan Avrupa'da aile firmaları kaldı, bizim gibi aile şirketleri kaldı.

Almanya'da sadece Bayer değil, bir başka önemli tohum şirketi KWS var. Onlar da çok güçlü. Şeker pancarı tohumunda neredeyse tekel durumunda. Mısır başta olmak üzere tarla grubunda da önemli bir tohum firması. Bunlar bize sebze de gireceğiz dediler bizim şirketi satın almak için geldiler. Konuştuk ama biz kabul etmedik. Biz bu şekilde devam edeceğiz dedik. Sonra Danimarka'da ıspanak tohumu üreten bir firmayı aldılar. Başka firmalar satın aldılar ve 15-20 firma topladılar. Bu alanda zaten çok fazla firma da yok.

Almanya, patates, pamuk, şeker pancarında çok iyi ve şimdi sebze tohumuna da girdiler. Dolayısıyla Almanya, tohumculukta genel anlamda çok iyi bir güce kavuştu. Pazar payları yüzde 55-60'ı buldu.

- Tohumda yüzde 55-60 pazar payı diğer ülkeler için risk değil mi?

- Dünyayı düşündüğümüzde 8 milyar insanın beslenmesi tohuma bağlı. Dolayısıyla da tohumda Almanya çok büyük bir güç haline geldi. Tabii borsadan aldılar bu şirketleri. Aslında baktığımız zaman borsaya açılmasa satın almalar olmazdı. Monsanto borsada işlem görmese satın alınması çok daha zor olurdu. Amerika satmazdı çünkü. Amerika Tarım Bakanlığı demek Monsanto demek. Ama borsada olunca bunu çok fazla engelleyemiyorlar. Bugün dünyanın en önemli yaş meyve ve sebze fuarı Fruit Lojistik Almanya'da yapılıyor. Dünyanın en büyük gıda fuarı Anuga Almanya'da yapılıyor. Almanya gıdada tarımda gerçekten çok önemli bir ülke oldu. Bugün 8 milyar insanı en kolay tohumla kontrol edersiniz. Bugün soya tohumunu kontrol etmek çok önemli. Ama soya üretimini yapmak çok daha zor. Yani bir ürünün üretmek onu piyasada tutturmak, piyasaya satmak önemli. Ama onun tohumuna sahip olmak çok daha önemli. Çünkü tohum olduğu zaman siz onu kontrol edebiliyorsunuz.

- Tohum piyasası yaklaşık ne kadar bir büyüklüğe sahip?

- Tohum piyasası global olarak bugün 50 - 55 milyar dolardır. Bunun da yüzde 50-60'ını Almanya kontrol ediyor demektir. Aslında siz bu parayla bu tohum gücüyle 8 milyar insanı kontrol etmiş oluyorsunuz.

Tohumculukta konuşulan bilgilerin yüzde 90'ı doğru değil

- Türkiye'de durum nedir?

- Türkiye'ye baktığımızda tohumla ilgili konuşulan konuların neredeyse yüzde 90'ı eksik veya yanlış. Şöyle söyleyeyim, "biz tohumculukta kendimize yeteriz, konuları hallettik, uçtuk, kaçıyoruz" demek ne kadar yanlışsa, Türkiye'de tohumda hiçbir şey

yok, her şey ithal ediliyor" demek de o kadar yanlış. Dolayısıyla bizim konuya mutlaka ürün grubu açısından bakmamız gerekiyor. Mesela çim, yem bitkileri, patates, meyvesi yenen sebzeler tohumu gibi ürün grupları açısından değerlendirmek gerekir.

Tohumda 1985'te liberalizasyon başladı. Mevzuatla ilgili bir takım değişiklikler yapıldı. Ondan önce her şey devletteydi. Yani tohumla ilgili her konuda devlet karar veriyordu. Devlet tarafından üretiliyor, devlet tarafından yönlendiriliyordu. Ama 1985'ten sonra bu değişti. Daha sonra yasalar çıkarıldı, yasal düzenlemeler yapıldı.

"Sebze tohumunu vermiyoruz "deseler, hepsini kendimiz üretebiliriz

- En çok konuşulan sebze tohumunda durum nedir?

- Bugün baktığımızda domates, biber, patlıcan, karpuz, hıyar, kabak, kavun gibi yani meyvesi yenilen sebzelerin yüzde 85-90'nını oluşturan bu ürünlerde biz üretim yapabiliriz. Zaten neler kalıyor? Havuç, soğan, gibi ürünler geride kalıyor. Ispanak, baklagiller bunlar yüzde 10-15'i geçmiyor. Sebzelerde durum sevindirici, bugün dışarıdan sebze tohumu ithal ettiğimiz ülkeler "sebze tohumu vermiyoruz" dese, bugün İsrail veya başka ülkeler bize bunu söylese inanın ki büyük bir iyilik yapmış olurlar. Sebze tohumunda İsrail'den Hollanda'dan daha iyi durumdayız demiyorum, daha iyiyiz. Bu ülkeler Türkiye'ye "biz sebze tohumu vermiyoruz" deseler biz kendi ihtiyacımızı kendimiz karşılayabilecek alt yapıya, güce sahibiz. Hatta keşke bunu söyleseler bize iyilik yapmış olurlar.

- İsrail tohumuna bağımlılık bitti mi?

- Yani "her şey İsrail'den geliyor" sözü 15-20 yıl önce söylenen bir sözdü. O zamanlar geliyordu, doğrudu. Bundan 15 -20 yıl önce dünyada sert domates üretimi başladığında İsrail, tekel durumundaydı. Seracılıkta etkin oldular. Ama o dönem bitti. Türkiye, bugün serbest pazar. Seracılıkta en önemli pazarlardan birisi. Güney Kore ve Türkiye, sebze tohumu, sera ürünleri açısından kıymetli kuvvetli bir pazar. Yurtdışından daha rahat satıyoruz. Türkiye'de herkes tohum firması kurup üretim yapabilir, faaliyet gösterebilir bu konuda bir engel yok. Kapılar kapansa, bugün ıslah, çeşit var. Üretimin en az yüzde 90'nını kendimiz karşılarız. Hangisini karşılayamayız? Mesela yılda 60-70 milyon adet yabancı kabak anacı ihtiyacı var. Aşılı karpuz için kullanılıyor. Bu ihtiyacın hepsini işçilik maliyeti nedeniyle üretemeyiz. Bu pahalı bir iş. İthal etmek zorundayız. Bu da tamamen maliyetle ilgili bir durum. Pahalı olanı başka yerde üretirirsiniz. Hollanda da bunu yapıyor. Yüzde 90'ı kendisine ait çeşitleri, işçiliğin ucuz olduğu ülkelerde üretiyor, sonra onu ihraç ediyor. Hollanda bugün tarım ithalatı yapıyor. Ucuz işçilik nedeniyle önemli bir ithalat yapıyor. Çünkü kendi ıslah ettiği, teknolojisi kendisine ait tohumları başka ülkelerde üretiyor ve sonra onu ithal ediyor. Oradan da ihracatını yapıyor. Bir anlamda reexport yapıyor.

Aynı şeyi biz de yapıyoruz. ıslah ettiğimiz çeşidin anacını biz de Afrika'ya, Pakistan'a, Hindistan'a gönderiyoruz. Orada üreterek ihracatını yapıyoruz. Tabii bunun riskleri de var. Araştırma geliştirme ile çok yüksek maliyeti olan bir tohumu daha ucuza üretiliyor

09.11.2021

diye yurtdışında üretmenin bir riski de var. Yurtdışına götürdüğünüz zaman çalınma riski var. Dolayısıyla bunu çok kontrollü yapmanız gerekiyor. Biz bu nedenle şirket olarak Pakistan'ın en büyük tohum şirketini satın aldık. Bir domates çeşidimizi orada üreterek ihraç ediyoruz. Kısacası sebze de endişemiz yok. Yani, dünyada diyelim ki büyük bir problem yaşadık bize kızdılar ve "size tohum vermiyoruz" dediler biz hepsini üretebiliriz.

Mehmet Yüksel ile söyleşimizin ikinci bölümünü yarın paylaşacağım.

Yarın: Tarla ve endüstriyel bitki tohumlarında Türkiye'nin durumu ve ata tohumlarının önemi.

Uğraştık didindik, bu üç gösterge arasında bağ kuramadık

Alaattin AKTAŞ

09 Kasım 2021 Salı

✓ "Yüksek kur-düşük cari açık ya da fazla düşük enflasyon" diyerek yola çıkıldı ya, geçmişte bu üç gösterge arasında anlamlı bir bağ oluşmuş diye baktık baktık, hiçbir şey göremedik.

✓ Ama bu teoriyi ortaya atanların bu bağın nasıl oluşacağını bilmemeleri mümkün değil. Anlaşılan bu bağ bir "iktisadi sır" olarak saklanıyor.

Sözünü ettiğimiz üç gösterge; cari işlemler dengesi, dolar kuru ve tüketici fiyat endeksindeki değişim... Hani moda bir ekonomi yaklaşımı var ya artık; cari açığı aşağı çekmek suretiyle enflasyonu düşürme yaklaşımı, "Herhalde bir bildikleri vardır, her ne kadar açıklamıyorlarsa da mutlaka vardır, şu teorinin temeline inmek için bu üç temel gösterge arasındaki bağa bir bakalım" istedik.

İstedik istemeye de, pek yol alamadık!

Alamadık, çünkü bu göstergelerin arasında bir bağ kuramadık!

Döviz kurundaki artışla enflasyon arasında ikili bir bağ tabii ki var. Bunca yılın yaşanmışlığı ve ekonomik yapımızın gerçekleri gösteriyor ki, döviz kuru artınca, yani ulusal para değer yitince bu enflasyonu yukarı itiyor. Her yıl milyarlarca dolarlık petrol ve doğalgaz ithal eden, daha doğrusu bu enerji kalemlerinde neredeyse tümüyle dışa bağımlı olan Türkiye döviz kurundaki artıştan nasıl etkilenmez. Üstelik petrol ve doğalgaz fiyatları bir de uluslararası piyasada artış gösteriyorsa...

Yani bu iki gösterge arasında kesin bir bağ var.

Ama son dönemin moda teorisine göre üçlü bir bağ bulmak gerekiyor.

Döviz kuru yukarıda olacak...

09.11.2021

Böylece cari açık küçülecek ya da artıya geçilecek...

Bunun sonucunda da enflasyon gerileyecek...

Bundan sonrası için böyle bir hesap var; tutar tutmaz, bilemeyiz. Biliriz bilmeye de hadi bilemeyiz diyelim!

Birileri "Böyle olur" diye heves etmiş, şimdi bu hevesi kırmanın alemi yok! Varsın denesinler! Olursa şahane, olmazsa bulunur bir bahane!

Hep bulunduğu gibi...

Şimdiye kadar bahane bulmakta hiç zorluk yaşadık mı?

En başarılı olduğumuz konu!

Geçmiş ne diyor?

Kuru yukarı itip cari açığı küçülterek enflasyonu düşüreceğiz ya hani, peki geçmişteki gerçekleştirmeler bu konuda ne diyor; bu varsayımı doğrulayan bir dönem var mı?

Girişte de belirttik, biz böyle bir bağ bulamadık. 2004 yılından bu yana olan döneme baktık; bu yıl sonu için de tahminlere yer verdik; yani 18 yıllık bir dönem. Oturduk çeşitli grafikler yaptık, sayılara bakarken gözden kaçırdıklarımızı grafikte kolaylıkla görebiliriz diye; yok, olmadı bir türlü!

Hatta tam tersine öyle yıllar var ki, bu moda teoriyle taban tabana zıt gerçekleştirmeler yaşanmış.

Örnek mi... 2005'te dolar kuru bir önceki yıllara aynı düzeyde kalmış, enflasyon gerilemiş ama cari açık yüzde 48 artmış.

2011'de bir önceki yıla göre dolar kuru yüzde 23 artmış, ancak kur artınca cari denge gerilemek bir yana yüzde 66 gibi çok daha hızlı bir artış kaydetmiş, TÜFE de yüzde 6.40'tan yüzde 10.45'e çıkmış.

Bir sonraki yıl ne olmuş... Kur gerilemiş, cari açık küçülmüş, enflasyon da gerilemiş. Nasıl olur; cari açığı küçültmek için kuru artırmak gerekmiyor muydu?

Ya bir sonraki yıl... Bu sefer üç göstergede de artış olmuş.

İstisnai yıllar da var tabii ki ama o yılların kendine özgü koşulları olduğu unutulmasın. Örneğin 2019... O yıl, 2018'in tortusu etkili olmuştu.

Üç temel göstergenin seyri...

	Cari denge (Milyar \$)	Dolar (TL)	TÜFE (%)
2004	-14.198	1,34	9,35
2005	-20.980	1,34	7,72
2006	-31.161	1,41	9,65
2007	-36.946	1,16	8,39
2008	-39.425	1,51	10,06
2009	-11.360	1,51	6,53
2010	-44.620	1,55	6,40
2011	-74.402	1,91	10,45
2012	-47.960	1,78	6,16
2013	-55.856	2,13	7,40
2014	-38.851	2,32	8,17
2015	-27.314	2,91	8,81
2016	-27.038	3,53	8,53
2017	-40.810	3,81	11,92
2018	-21.744	5,26	20,30
2019	5.315	5,94	11,84
2020	-35.018	7,34	14,60
2021*	-21.000	10,00	18,40

*Tahmini

Varsayalım teori doğru, niye kimse süre vermiyor?

Yüksek kur, düşük cari açık, düşük enflasyon teorisinin doğru olduğunu ve işe yarayacağını varsayalım.

Peki bu teorinin ne kadar zamanda sonuç vereceği, amaca ne kadar zamanda ulaşılacağı konusunda niye hiçbir şey söylenmiyor?

Kimse tutup “Orta vadeli enflasyon hedefi yüzde 5 ya” şeklinde bir savunmayla ortaya çıkmasın! Türkiye'nin orta vadeli enflasyon hedefi yıllardır yüzde 5; geçiniz onu!

Hem bu yepyeni bir teori değil mi...

Üretim bandına yeni konmuş bir teori...

Herhalde bu teoriyi icat edenlerin üretim bandına koydukları parçalardan nihai ürünü, yani sonucu ne zaman elde edecekleri konusunda bir fikirleri vardır.

Yoksa yok mu?

Onlar da haklı! İşe yaramayacağını bildikleri bir teorinin ne zaman sonuç vereceğini nasıl söylesinler ki...

Abdulkadir Selvi

İYİ Parti'den Lütfü Türkkan'ı kurtarma operasyonu

9 Kasım 2021

İYİ Parti, hem Lütfü Türkkan'ı hem kendisini kurtarmaya dönük bir operasyon yaptı. Şehit ailesine küfreden Lütfü Türkkan'ın yerine Erhan Usta'yı seçti. Sanki sorun Lütfü Türkkan'ın gidip Erhan Usta'nın gelmesiydi. Oysa vakit geçirmeden Lütfü Türkkan'la ilgili ihraç süreci başlatılmalıydı.

Ne şehit aileleri başta olmak üzere Türk halkından özür dilendi ne Lütfü Türkkan'la ilgili disiplin süreci başlatıldı. Sadece grup başkanvekilliğinden istifa ettirilip yerine bir başkası seçildi. Bir eksik kaldı. O da **Lütfü Türkkan'a** onursal grup başkanvekilliği görevi verilmesi. O da olsa tamamı.

Ama sorun o değil ki...

Türk milliyetçiliği iddiasında olan bir partinin önde gelen isimlerinden biri, şehit ailesine ağza alınmayacak şekilde küfrediyor. Sonra MHP kökenli iki siyasetçi **Koray Aydın** ve **Müsavat Dervişoğlu** bu işi yumuşatmaya çalışıyor. Ülkücü hareketin içinden gelen **Koray Aydın ile Müsavat Dervişoğlu'nun** işi, şehit ailesine yapılan küfre kılıf aramak mı olmalıydı?

ÖZÜR DİLEMEDİ

Kamuoyundan gelen tepkiler büyüyünce **Lütfü Türkkan** bir video yayınlıyor. Orada küfrettiği şehit ailesinden ve Türk milletinden özür dilemiyor. O nezaketi dahi göstermiyor. **Meral Akşener'den** özür diliyor. Sonra ne yapıyorlar? **Lütfü Türkkan** grup başkanvekilliğinden istifa ediyor, yerine **Erhan Usta'yı** seçiyorlar. Ellerin yıkayıp çıkıyorlar.

Bu tavır, İYİ Parti'nin **Lütfü Türkkan** olayından rahatsız olduğunu göstermez. Bu, İYİ Parti'nin **Lütfü Türkkan'ı** cezalandırdığı anlamına gelmez. Bu, **Lütfü Türkkan'ı** ve İYİ Parti'yi kurtarma operasyonundan başka bir anlam taşımaz.

FARKLI YAZARDIM

Dikkat ederseniz **Lütfü Türkkan** hakkında alelacele bir şey yazmadım. İYİ Parti'nin ne yapacağını görmek istedim. Eğer **Lütfü Türkan**'la ilgili ihraç sürecini başlatsalardı, şehit ailesine küfreden birisinin İYİ Parti'de yeri olmadığını açıklasalardı, o zaman İYİ Parti bu işin gereğini yerine getirdi diye yazmaktan çekinmezdim.

Ama İYİ Parti, işin gereğini yerine getirmek yerine **Türkkan**'ı kurtarmayı tercih etti. Bence yanlış yaptı. Kendi topuğuna sıktı. **Meral Akşener** bir yerde şehit anaları, bacılarım diye söze başladı mı **Lütfü Türkkan** olayı karşısına çıkacak. Ayrıca **Erdoğan** ve **Bahçeli** bu işin peşini bırakmayacak.

AKŞENER HESAP SORMALIYDI

Tek kadın genel başkana sahip olan bir parti, şehit bacısına yapılan iğrenç küfrün hesabını sormalıydı. Kadın olması nedeniyle türlü hakaretlere, iftiralara maruz kalmış biri olarak **Meral Akşener**'in, herkesten önce şehit bacısının hesabını sorması beklenirdi. O zaman şapka çıkarırdım. Ama olmadı.

İYİ PARTİ'NİN SINAVI

Düne kadar olay **Lütfü Türkkan**'ın çirkinliğiydi. Ama dünden itibaren İYİ Parti'nin sınavına dönüştü. Maalesef ki İYİ Parti, Türk milliyetçiliğine yakışan bir sınav veremedi. Milletvekilleri seçildikten sonra sadece kendi seçim bölgelerini temsil etmez. Türkiye milletvekilidirler. Şehitler ise bu milletin şehitleridir. Şehitlere küfreden birisi Türkiye'yi temsil edemez.

CUMHURBAŞKANI'NA KÜRTÇE SORU

BENCE hak ettiği kadar gündem olmadı ama Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın Batman'da gençlerle buluşmasındaki bir sahne çok anlamlıydı.

Batmanlı sanatçılar Kürtçe şarkılar söyleyerek karşıladılar Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ı. Şemle'yi **Aynur Doğan**'dan dinlemiştim. Batman'daki grup da çok başarılı bir şekilde icra etti. Batmane, Batmane derken, Dar Hejiroke'yi söylerken bizi alıp oralara götürdüler. Sadece Kürtçe söylemediler. **Bedri Aysel**'in okurken içimize işlettiği "**Kırklar Dağı'nın Düzü**"nden başlayıp bölgenin sevilen parçalarını seslendirdiler. Birçok insandan, "**Kürtçe müzik dinlemeyi çok seviyorum**" sözünü işitmişimdir. Bence sadece müziği değil, onların içinde yaşanmışlıklar var.

Kürtçe kaset dinlediği, cezaevindeki görüş sırasında annesiyle Kürtçe konuştuğu için insanların işkence gördüğü bir Türkiye'den, bugün geldiğimiz noktayı anlatması açısından önemliydi.

Siyahla beyazın bir fotoğrafıydı adeta.

KÜRTÇE KİTABI İMZALADI

Bir genç kız Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a Kürtçe soru sordu. Ardından Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Kürtçe olarak yayınladığı ünlü Kürt şairi **Ahmed-i Hani**'nin Mem-u Zin isimli eserini **Erdoğan**'a imzalattı.

Şerafettin Elçi'nin, **Ecevit** hükümetinde bakan olduğu sırada, "**Ben Kürdüm, Türkiye'de Kürtler var**" dediği için 12 Eylül'de 27 ay hapis yattığı Türkiye'den buraya gelindi. Ama bu kolay olmadı. Bir yandan devletin yasakçı zihniyetine, diğer yandan PKK terörüne rağmen başarılı bunlar.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a Kürtçe soru soran genç kızın söyledikleri aslında Türkiye'nin nereden nereye geldiğinin bir özeti idi.

"Eskiden evlerimizde konuşmaya korktuğumuz dilimizi bugün Cumhurbaşkanımızın karşısında konuşabiliyorum" dedi.

Genç bir kızımızın Cumhurbaşkanı ile Kürtçe konuşabilmesi, kimsenin bir lütfu ya da ihsanı değil. Onun anasının ak sütü gibi helal olan hakkıdır. Ama o hak, yasaktı. O hak, hapis cezasıyla cezalandırılıyordu.

Kürtçenin önündeki engelleri **Selahattin Demirtaş**'a özgürlük diyenler kaldırmadı. PKK da kaldırmadı. Tam tersine yasaklardan beslendi. Yasakçı zihniyete karşı mücadele veren **Erdoğan** kaldırdı. Bugün o genç kızımız evinde rahatça konuşamadığı Kürtçeyi cumhurbaşkanının huzurunda konuşabiliyorsa bu da **Erdoğan**'ın sayesinde oldu.

"Sezar'ın hakkı Sezar'a..."

Esfender KORKMAZ

Halk yaşamından hiç memnun değil!

9 Kasım 2021 Salı

Başkanlık Sistemi ile birlikte, toplumda gerginlik arttı. Herkeste tedirginlik var. Bu tedirginliği, TÜİK'in resmi verileri; OECD Araştırmaları da gösteriyor. Dahası yaşadıklarımızdan da anlıyoruz.

1. Enflasyonda panik yaşıyoruz.

Üretici kullandığı ithal malı yerine koyamam telaşı içinde toptan fiyatını artırıyor. Perakendeci sattığım fiyatla yeni mal alamam diye vitrindeki fiyatı yüksek tutuyor.

Tasarrufu olanlar TL'den kaçıp, parasını ölü yatırımlara gömüyor.

Yapısal sorunlar ve kur artışları yanında, yaşanan panik te enflasyonun artmasına neden oluyor.

2. Türkiye de Halk yaşamından memnun değil.

TÜİK verilerine göre, Türkiye'de mutlu olanların oranı 2019 yılı yüzde 52,4 iken 2020'de yüzde 48,2'ye geriledi.

OECD'nin üye ülkeler arasında yaptığı "Yaşam Memnuniyeti Araştırması"nda, Türkiye sondan dördüncü sırada yer aldı. En yüksek puan alan Finlandiya sıralamada 10 ile gösterildi. Bizden sonra dış borç sorunu yaşamış olan Portekiz ve Yunanistan ile iç kargaşa yaşamakta olan Güney Afrika geliyor.

Kaynak: OECD

3. Türk işçilerinde iş yaşam desteği düşüktür.

İş-yaşam dengesinin önemli bir göstergesi; bir kişinin işte geçirdiği zamandır. Uzun çalışma saatleri kişisel verimi düşürüyor, kişinin sağlığını bozuyor. Stresi artırıyor, iş güvenliğini tehlikeye atabiliyor.

OECD raporunda şöyle deniliyor; "OECD ülkelerinde çalışanların yüzde 11'i haftada 50 saat veya daha fazla çalışmaktadır. Türkiye'de; işçilerin yüzde 33 ile çok uzun saatler çalışan insan oranının açık ara en yüksek olduğu ülkedir. Türkiye'yi yaklaşık yüzde 29 ile Meksika ve yüzde 27 ile Kolombiya izliyor."

Kaynak: OECD

4. İşçinin ve memurun Pazarlık gücü kalmadı.

AKP iktidarı, yasalar ve uygulamalarla, sendikaları etkisizleştirdi, grevleri kaldırdı.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na göre, ertelenen grevler 60 günlük erteleme süresi sonunda yeniden başlatılamıyor. Taraflar erteleme süresi

09.11.2021

içinde anlaşamazlarsa uyuşmazlık Yüksek Hakem Kurulu (YHK) tarafından çözümlüyor. Bu nedenle grev ertelenmesi fiilen grev yasağı anlamına geliyor.

2003'ten bu güne sendikasılaşma hızlandı.

* 2003 yılında işçilerin yüzde 57,9'u sendikalı idi. 2021'de bu oran yüzde 14,4'e geriledi.

* 2021 yılında toplam kayıtlı işçi sayısı 14.071.096, kayıtlı işçilerin yalnızca yüzde 14,4'ü yani 2.069.476 kişisi sendikalıdır. İşçilerin yüzde 85,6'sı sendikasıdır.

* Sendikalı işçiler de yedi konfederasyona bölünmüştür;

Bunlardan toplu sözleşme masasına, en yüksek üye sayısı olan Türk-İş katılıyor. Türk-İş'e işçilerin yüzde 8'i kayıtlıdır. Yani Hükümetle, işverenin ve işçinin eşit şartlarda oturması gereken masada işçi yoktur.

Memur-Sen başkanları AKP'den milletvekili veya aday oluyor. Masada memurun değil, partinin sözü geçiyor.

Siyasi iktidar, dünyanın bildiği bu sorunlara çözüm projeleri üretmek yerine eğer "farkındayız" demekle geçiştiriyorsa, bundan sonra da bu sorunları hiçbir zaman düzeltemeyecek demektir.

İbrahim Kahveci

Büyük zamlar heybede

Bugünlerde işlediğimiz iki büyük günahın cezaları ile yüzleşmeye başladık.

Nedir bu iki büyük günah?

1- İlk büyük günahımız geçen yıl gerçekleştirdiğimiz muazzam parasal genişlemedir: Her tarafa saçılan o parasal genişlemenin karşılığı üretimsel genişleme olmadı. Böylece şimdi enflasyon olarak ceza çekmeye başladık.

2- İkinci büyük günahımız ise güven yitirmiş bir ekonomi yönetiminin yanına eklediğimiz negatif faiz politikası: Bu politika bir bakıma dolar yükselsin politikasıdır. Ama dolar yükselince de bir maliyeti oluyor.

Dikkatinizi çekti mi bilmiyorum ama ben tekrar belirteyim: Nerede ise her ay bir ana sektörde yaşanan fiyat artışlarını konuşuyoruz. Mesela yaz aylarına girerken inşaat maliyetlerini konuşurken yaz aylarında kira fiyatlarını konuştuk. Sonra gıda fiyatları gündeme gelirken, şimdilerde de giyim fiyatlarını konuşuyoruz.

Gerçi TÜİK verilerine göre böyle bir sorun yok. Fiyat artışları sanki başka yerlerde yaşanmış...

Ama bugün yine ve yeniden bir başka büyük zam dalgasına dikkat çekeceğim. Elektrik fiyatlarına...

Elektrik fiyatları neden artıyor?

İlk adım ithal kömür santrallerinden geldi: Küresel kömür fiyatları artınca ve buna kur artışı da eklendiğinde, artık bu santrallerin yükselen maliyetlerle çalışması zorlaştı. Geçen ay şalter indiren ithal kömür santralleri karşısında doğalgaz santralleri devreye girdi. Ama bu kez doğalgaza yüzde 48 gibi muazzam zam geldi.

Ekim ayında elektrik üretiminin %40,63'ü doğalgaz santrallerinden gelirken, ithal kömür santrallerinin payı %10,41'e kadar düşmüştü. Hatırlarsanız geçen yıl ithal kömür santralleri elektrik üretiminde yüzde 20,5 pay alıyordu.

Nitekim kasım ayının ilk haftasında durum değişti. Bu sefer doğalgaz santralleri büyük zam sonrası yerlerini ithal kömür santrallerine bıraktı. Doğalgaz santrallerinin payı yüzde 33,61'e gerilerken, ithal kömür santrallerinin payı da yüzde 19,37'ye yükseldi.

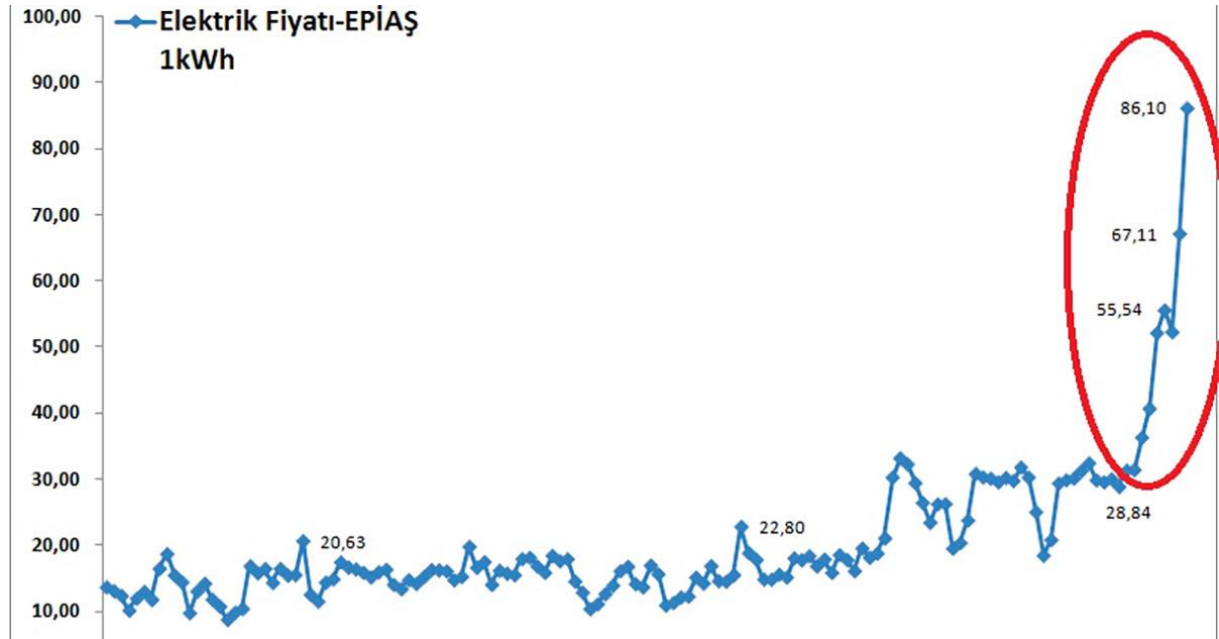
Ama bu arada git-gel yaşanırken başka bir şey daha oldu. Elektrik üreticilerinin fiyatı sürekli yükselmeye başladı.

EPIAŞ fiyatlarını grafikte veriyorum: Geçen yılın tümünde 27,88 kuruş olan 1 kWh elektrik fiyatı kasım ayının ilk 9 gününde 85,67 kuruşa çıktı.

Nisan ayında 31,39 kuruş olan fiyatlar sonraki aylarda nerede ise sürekli soluksuz bir yükseliş içinde oldu.

Mayıs ayında 56,28 kuruş, haziran ayında ise 40,65 kuruş olan fiyatlar temmuz ayında 52,09 kuruşa geldi. Ekim ayında 67,11 kuruş olan elektrik üretici fiyatları kasım ayı ile adeta yeni bir zirve yaptı ve ilk 9 gün itibari ile 85,67 kuruş ortalamadan işlem gördü.

Bu bize ne ifade ediyor?

Tek kelime ile söyleyeyim: Büyük zam kapıda...

Kapıda derken hemen yarın veya yılbaşında olacak anlamında söylemiyorum: Şu anda tam bir seçim ekonomisi uygulamaya başladık. Doğalgazı maliyetinin yüzde 25'ine sattığımızı Bakan bizzat söyledi.

Aynı şeyi elektrikte de yapıyoruz. Devletin elektrik santralleri nerede ise bedavaya elektrik satıyor ki üreticideki fiyat artışı tüketime yansımaz diye.

09.11.2021

Ama bu da yetmiyor.

Sorunlar adeta halının altına süpürülerek bütün zamlar seçim sonrasına biriktiriliyor.

Üreticide 80 kuruşun üzerine çıkan bir fiyat geçen yıla göre yüzde 200'ün üzerinde bir artışa işaret ediyor. Bu fiyat artışı ile bizler mutlaka yüzleşeceğiz. Ama şimdi seçim yaklaşıyor...

Kısaca artan kurlar nedeniyle derin bir elektrik krizi yaşanıyor. İçeride adeta kazan kaynıyor ama henüz vatandaşa bu fiyatlar yansıtılmadı.

Sadece grafiğe bakın ve bekleyin.... Acaba bu grafikte arttığı görülen elektrik fiyatları ile biz ne zaman yüzleşeceğiz?

Cevap bekleyen soru sadece bu: Büyük elektrik zammı ile ne zaman yüzleşeceğiz?

Yakında

Belki de çok yakında...Ama muhtemelen seçimden sonra.

09 Kasım 2021, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Muhalefetin meşruiyet sorunu

Muhalefetin meşruiyet sorununu hafife almamak lazım.

Mesela, **Kemal Kılıçdaroğlu**'ndan bahsedilirken, "**Bu adam ne zaman doğru konuşur**" gibi bir ifade kullanılması herhalde normal değildir.

Ya da Millet İttifakı içindeki İYİ Parti'nin sağa sola savrulması ve sonunda şehit ailelerine küfürlerin bu partiden gelmesi çarpıcıdır.

JURNALCİ SİYASETÇİLER

Muhalefetin meşruiyeti, çok önemli bir kavramı da akla getiriyor. Acaba Türk siyasetinde meşru olmayan unsurlar, legal olarak yer bulabilirler mi?

Mesela PKK'nın HDP ile birlikteliğine değiniliyor ve bu konu adeta sakız haline getiriliyor. Ve biliyoruz ki HDP hakkında bir de kapatma davası var. Yani bir parti, meşruiyetini kaybederse seçime katılabilir mi?

Aynı durum Cumhuriyet Halk Partisi ve **Kemal Kılıçdaroğlu** için de söz konusu değil mi? Sürekli yalan söyleyen, kendi ülkesini yabancı ülkelere jurnalleyen, ülkenin geleceği hakkında olumlu hiçbir görüşü olmayan bir siyasetçi ne kadar meşruiyet taşır? Yani bir bakarsınız, **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun yönettiği Cumhuriyet Halk Partisi kapatılmış ve seçime girmesi yasaklanmış olabilir.

Unutmayalım ki bu durum Türkiye'de ne ilktir ne de son olur. Son Anayasa değişikliğine kadar Anayasa Mahkemesi musluk kapatır gibi partileri kapatmıyor muydu?

DİKKATLİ DAVRANMALILAR

Batman'daki toplantı bu açıdan çok ilgi çekiciydi. Gerek gençlerin gerekse Cumhurbaşkanı'nın muhalefet partileri hakkındaki görüşleri, çarpıcı değil miydi?

Bu görüşlerin oluşturduğu tablo içindeki partileri meşru kabul edebilir misiniz? Diyelim

09.11.2021

ki pratikte bunlar meşrudur. Ama legalite açısından bir süre sonra bunlar devre dışı kalabilirler.

Bu gerçeklerin ışığında gerek CHP'nin, gerek İYİ Parti'nin eskisinden farklı biçimde dikkatli davranmaları gerekiyor. Çünkü 2023 seçimleri Türkiye için geleceğe yönelik bir dönüm noktası olacaktır. 85 milyon insanın kaderini 2-3 sorumsuz politika heveslisinin gayrimeşru çabalarına kurban edemeyiz.

Eğer siyaseti ciddiye alıyorsanız söylediklerimi hafife almayın. **Kemal Kılıçdaroğlu**'na yöneltilen her "**yalancı**" suçlaması veya İYİ Parti'nin her "**küfürbaz**" milletvekili, meşruiyet sınırlarını zorluyorlar. Geçen gün bu çok açık ortaya çıktı.